

کورتہ پیروک

توخیب مرنئ

حسن ابراهیم

چاپا ٹیکئی

۲۰۰۰

کوردستان - دهوک

دیارى بو ..

بو

وان

قیرین

نه گه هشتینه

چ گوها

و

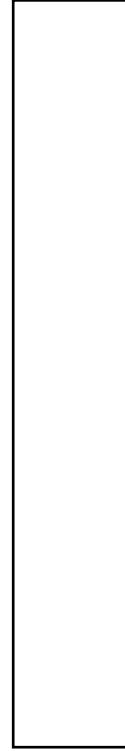
به رزه بوین ..!

حسن

توخیبى مرئى

« کورته چیروک »

- حسن ابراهیم
- چاپا ئیکئ
- کوردستان - دهوک - ۲۰۰۰
- دهرهینانا هونه ری : رتیه ر عمر
- کومپیوتەر : بنگه هی ئه پل یئ کومپیوته ری - دهوک
- مونتیف : بهاء نعمان
- چاپخانا کولیژا شه ریعئ - دهوک
- هژمارا سپاردنئ : ۴۱۰

چهند ديمهن ژ شانووا مروث خودرا

ديهنئ نيكي

۱۹۸۸ - سيميل

کولان دڦالانه.. تنی چهند پیره ژن و پیره میږ، بین دئین و دچن، بازار نینه، نهوین نهگه هشتین کارین خوه بجه بین، هیلانه برتفه، و قهستا مال کرن، برتفه بوو پسته پستا وا و بولاڤ لاڤا وان، ههر وهکی مروڤ ل روژتاڤا دنیتف گورستانی را دچت..

ری و کولان هاتنه گرتن، دیسان زهنگلا مرنی، سوتنی، گرتنی، سیداری ل ههمی ره خا لیدا... گوتن:

- (بگرن، بین، بی پرسیارو بی ناڤ ونیشان...) قامچیڤانا کاری خوه کر و سیدارڤانا نهو که له خین ب سیدارا قه ژئی قه کرن و خلفین وهریسا جاره کا دی پاڤژکرن. وهکی گورگا، مال، کولان، دپرو مزگهفت، چ جه نه مان، نه سه حکرن. گه له ک گرتن، گه له ک کوشتن، گه له ک رهڤین، لی رازی نه بوون..

- مه نهو دڤیت، ل نهر دبت، ل نه سمان بت..

پاته خوه را ناڤ و نیشانین وی ژتیرا ئینان، ههر دگاشی دا ل سهر پشتی راکیشان و ئینانه که لها تاری.

- ناڤ و نیشان؟

- هه، ما هوین نزانن؟ نی هوین..

دانه بهر کولم وقامچیا..

- ناڤی خوه بیژه و بی نه زمان دریتی؟

- چیا.. خه لکی..

- تو دگهل کی ی؟!

- نه ز دگهل که سی نینم..!!

- نه قه هوسا بز مه دهست نادهت، نه نه شپین خوه زهحمهت بدهن، هلون بیهن جهی راستی لی دیار دبه..

برنه ژورا نه شکه نجی، ب ههمی رهنگا دگهل کرن، ب قامچیا وکیبلا، ب سوتنی، نه ینوک هلکیشان، کاره ب کرن... شه قه و زڤستانا سار، دناڤی هه لاندن، چ ژئی نزانین، وچ بو وان نه گوت، ژ بلی:- هوین گاورن، درنده نه، مروڤ خوه رن، من ناگه ه ژ چ نینه..

- قه د نابیت دڤیت ناڤین هه فالین خوه ژ مه را بیژی، و نه دزانن کو تو بهر پرسیار وانی، ناڤی شانا هه وه چی یه؟

هوین چهندن؟ کا هه وه چ کریه؟

تژی دهڤی خوه کر، نهوا پر خوین کر و، هاقیتته ناڤ چاقین نه فسه ری و جڤین دانی..

چ هش نه ما دسه ری دا، ئینا گوهی وی گرت وب ددانا قه دکر، جاره کا دی دهڤی خوه هاقیتته ناله کا وی و تژی دهڤی خوه گوشت

کر، لی ہندی خوبنا وی یا دژوار بوو، ئەفسەر گیتز بوو، سەرۆسەر
چوو، ھەر وەکی مەشقە خورا، چوو روینشتە خواری.. فەرمان دا
توبلەکی ...

- رابە، ئەز وەستیا..

- ئەز نامادەمە ئەزبەنی..

- دئی گوھئی وی یی دئی ژئی بېرە بددانا.. دا بېشت..

- بەلئی ئەزبەنی..

- لیفا وی یا بنی ژئی بېرە.

- بەلئی ئەزبەنی..

- مانە بەسە، ما تو دانپیدانی ناکە ی؟

پشتی ئەفسەری خوہ نیتزیکی سەری وی کری.. چیا... چیا یە،
نە ھېشتا ژ چیا یی مەزنتەرە، ئەو سەری بخوین و برین، ل ناڤ

چاڤتین ئەفسەری دا و ب ھەمی دەنگی خوہ گوت:

- ھە ی کوری زنا یی، وللا یا تە دقئ ئەز نابیتم، ھەکە تو من
پرت پرت بکە ی و من بخوی..

توبلە ی گوت: ئەزبەنی، دا ئەزمانی وی بېرم ؟

- ھە ی بی مەژی، ما دئی چەوا بومە ناڤا بیژت!

- دا چاڤا لی بقوقلین؟

دیسا ئەفسەر لی خوری و گوت:

- ماتو نابی یە مروف؟ ئەم دئی ھیلن، ھیتز وا چاڤا چ نە دیتی

یە، بلا ھیش بیین، ما دەم ئەم ب قی رەنگی نەشیانی ئەم دئی

بریارا دویمایھی بکار ئین!

- ئەزبەنی، چ بریارە؟

- نوکە، تو دئی بچاڤی خوہ بیینی، ھەما روژ روژا تە یە.

دەقئ توبلە ی بەش بو، ما دەزادا، کا چی یە و دئی چ بت..

چیا.. دەست و پی ب زنجیرادگریداینە، ستوی و یی خوار بو یە

سەر ملی و خوین دین پین وی دا یا دزیت..

* * *

دەرگەھێ ژووری قەبوو، دەنگی گری و قیرنا دەیکا وی ھاتە

گوھا، بەری سەری خوہ یی گران راکەت، دیت، ملین دەیکا وی و

ژن و خویشکا وی یین دا یینە ھەڤ، ژ نوی کرە گری و دلئ وی

سوت. بو زاروکەکی دوو سالی، دقیا خوہ پاڤیتتە بەر سینگی

دایکا خوہ، لی قەیدا وی یا توند و ئاسی بوو، ب تنئ گوت:

دایین هونون ژئی!

ئەفسەری، بەری دایکا وی گوت:

- ئەری ئەو ژئی، لی بناسیت تەبوون، تە چ بەدەست مەنەدا، قیجا

هەکە دئی هاریکاریا مەکە، دئی زقربینە قە.

- ئەز چ نزانم، من ناگەه ژ چ نینە.

- هەکە دئی مینی یە ل سەر ناخفتنا خوە یا بەری، ئەم دئی وان ل

پیش چاقین تە رويس کن و کریت کن.

دەستت خوە یی پیس و پرگە مار هاقیتە ناڤ پاخلا خویشکا

وی یا نازدار، بەندوشکا وی قە تاند، ئەو سینگی سپی و نازک

دبارکر وب پەنجین خوە یاری ب هەر دوو مەمکین وی کرن، ئەوین

هیشتا تاقی نە دیتین.

چیا، لی خوری وتف کرئی و گوت: ما هوبن چ کەسن؟ نی نە

هیتلەر، نە موسولینی هونە کرە، ما ئەو خودایی د سەر وەدا

دەنگ ژئی نایین؟!

- ها، ها.. (کرە کەنی) وگوت: ئەز ب خوە هوناکم، هیشتا تە

چ نە دیتی یە، ئەقە بریارا بلندترین کەسی یە و ئەم عەقدن، چ

بومە بیژن، ئەم دئی وەکن!!

دایک دبیژە: داو ئەز کەتمە سەر بەختی تە، کا وان چ دقئ بو

بیژە و ناموسا خوە ب پارێژە.

چیا ب چاقین خوە یین پر بخوبن و روندک دیت، دایکا

گریدای، ژنا رويس دکوشا تویلە ی دا، خوشکا سینگ دناڤ

دەستت ئەفسەری دا دلەیزت، ئینا سەری خو شورکر.

- ما پشتی کەنگی..

د دەمەکیدا، هەر وەکی ژ خەوێکا گران رابوی، سەری خوە

بلندکر، دیت هەر سئ درووسن و ل سەر پشتی، چەند توبلە و

گورگ و هوف یی ل سەر د چەرن. چاقی وی ب خویشکا وی

کەت، کو یا کریت کری و خوین یا بلنگاقە تیتە خوار، جەه ل هق و

پەنجال سەر سینگی تەرو نازک.

هاتە بیرا.. دەمی خازگینی یین وی دەاتن، وی دگوت: (ئەز

شوی ب هەر کەسەکی ناکم، دقیت یاری من پیتشمەرگە بت،

ئازادیخواز بت، خوتندەقا بت، هاریکاری چینا هەژار بت و

نەختی من ژئی برنوبە کە و پرتوکە کە و کاسیتەکا شقان پەرودەر.

چاڦين بترس، ليڦين بلهرز، دؤر خوه دزقرين، خوهه يا ب
ئه نيا دا تيته خوار، هه مي يي ل هيشيا مرنى.. فه لاقى..
سيډاري، سيډار يا ل سهر ملا، ل كولانا دگيرين، هندهك خلفين
وهريسا يي ب دارتيللا فه بهرداين.. هندهك ژ وان ههر ناگه هيننه
سيډارا، هه ما ههر ل ويڙي ب په نجو نه ينوكا نيچيرا خوه دخون.
ههر سي ل چايخاني ل بهر دوميني دروينشتي نه، دهنگهك
بلند بوو و تڙي چاڦين وان دويكيل كر، هه مي رهڦين، خوه ل
ديوارا دان.

- دا برهڦن؟

- نه.. چ نه بوو، قنيني غازي بوو.

- كورو دابرهڦن، ئه فه هاتن دي مه گرن!! هه تا دره و بيته راست،
دي سهرى مه تي چيت!

بهرفه كولاني رهڦين، لي پوليسين فاشيا دئيشكي دا، هه مي
ري و كولان لي گرت بوون، ههر سي گرتن..

- مه چ نه كربه.

- ني چ نه بوو، قنيني غازي بوو

- پا، هوبن بو رهڦين؟

- هه مي رهڦين، ئه م ژي ترسيان.

- ئه زيه ني، ئه فه زارونه، چ نزانن.

- هه، توچ نزاني، مامه چ دڦيت، چ مار بت، چ تيشكين وي،
ههر ماره.

دانه بهر ئه شكه نجى و ليداني وبهرفه كوچكا مرنى برن، جقاتا
مروف خوهرا دروينشتي نه، هيشتا ددانين وان ژ خوينا نيچيرا
بوري دته پرن.

- دي بينن.

بهري دهست ب كاري خوه يي رؤژانه بكن، ئيكي رهش و كريت،
ژ وان رابوو دنيشا ژوريدا هات و چوو بهري باخڦيت، هاته راستا
تازادي و ب هه مي هيڙو شيانا خوه، پينهك ل بن زكي دا و تازاد ل
ويڙي سار بوو.

هه مي ل ئيكو دو نيرين، چاڦين وان سوربون، ليڦين وان رهش
و شوربون، دترسيان، لي نه دڦيان ژ ترسا بترسن.

تيك هاتن و چوون، بو پست پستا وان، ئيك ژ وان ل هه مي

يا خوهري:

- ئه فه ريكا ههر كه سه كي دڙي رڙيما مه رابت، ئه فه دي ريكا

وی بت، وه بچاڤئ خوه دیت، کا چ هاته سه ری هه قالئ هه وه،
 قیجا چ ژ مه نه شه شیرن.
 - نه زبهنی، ما وه چ ژ مه دقیت؟
 - هه وه بوچی نه نارنجوک ل چایخانئ په قاند؟
 - نه زبهنی، قنینئ غازئ بوو، نه نارنجوک بوو!
 ب هه ردوو دهستا نه قامچیا رهق ودژوار ل بهژنا وایا ته پرو
 نازک پیشا، نه وین دی هه می لی خربوون، خوه دی بیژی گورگین
 برسینه، هه تا نه بخوه وهستیان و خوه ها رهش ژ نه نیا واهاتی،
 لی بشکورینا نازادی دلئ وان قه تاند بوو، نه نیا وی یا سپی،
 دیمئ وی بی زهلال، بو وان بو ره شه، که سی نه ویریا که له خئ وی
 راکهت... گوتن:
 - هوبن راکه و بیننه ده ری دا بن ناخ که ن.
 ئیک ژ وان ب ترس و له رزقه، گوت:
 - دقیت نه شه ژی دهرنه که قن، هه که دی ناخفن.
 مه زنی وان گوت:
 - دی ناخفن، دی بوکئ ناخفن؟ ما نه بخوه هو دکهن؟ پشتی
 هینگئ، نه شه نه جارا ئیکئ به نه هو دکهن! هه می کارین مه ب

فهرمان ویریان، و ژ بلندترین جه دهین.
 کره قیری:

- به سسه، کهس چ چیروکا بو من نه بیژت، نه کارئ خوه دزانن،
 دی نه وان ژی بینه جهئ مروفا لی دکن که ر.

* * *

ل ژوورا دی، به ری رۆژ دیاریا خوه بدهت فی واری، و او
 قامچی یا دیلان بوو، به ری چ پرسیار و گوتنا، سه د مست و پینا
 سلاف بوو، به ری وایا بینه ژوورا توژاندنی، دوو سی جارن دلئ
 وان ژ ئیش و ترسا خراب دبوو..
 پشتی نه د وی ری دا بورین کو نه واپانندی ژ قامچیشانا و
 نه نی گری یا، نه گه هشتنه ژوورا میرئ مروث خوه را، هه ما خوبن
 ژ دهف و لیقا دباری، چاقین سور، نه نیا رهش و گری، خوه دی
 بیژی نه شه نه مروفتئ فی سه رده می به.
 گوت: وهرن ئیمزا بکن و نه ناخفن.

ب هه ردوو دهستا ئیمزاکرن و نزانین کا چ نقیسی بوو، (کره
 که نی)، لی که نیا وی دهنگئ گریا برسیا ژئ دهات، یان وه سا

دهاته گوھی وا.

- ههوه بخوه دان پیدان کر، کو ههوه نارنجوک ل نیفا چایخانن
پهقاندی یه و چهند کس بین هاتینه کوشتن و بریندارکرن،
قیجا هوین و دادگهها شورشی پیکفه بهرهنگرن.

* * *

ههردوو دروینشتینه، کهلهکا بلند و ناسی، هزار هزار، نه...
هیشتا پتر، نا هیینه هژمارتن، گهله جارا من دگوته ههفالن
خوه: (مائهم ژ فان چیترن، ههکه نهفه ههمی کوشتن، بلا مهژی
بکوژن).

پیره میترهکی حهفتی سالی، دبشکوری و دگوت:

- دهه جاران هندی فان بین کوشتن و دی کوژن، ما چ ژ وی
کیمه، ههتا درافی گولله و سیداری ژ مه دستین، دهما کهلهخن
مه دکن دیاری بو دهیبابا دهن، داخوایا خهلاتی خوه دکن.

* * *

دژورهکا درپژو بهرفرههدا، سی دادوهر دروینشتی بوون،
هندهک پولیس و پاتهخوهر، و زمانزانهک ل ور بوون، ل سهر میزی
ول بهرامبهر مه، قورئان، تهورات، ننجیل دناف پاتهکی کهسک
وهریپچابوون، نهفه دهه جارا نه هاتن، لی دور نه گههشتهمه،
هندی میهشان دمشه نه، دمشه نه میهشانین فی کوچکی، ژن،
زهلام، بچویک، سنیل، ههمی رهنگین مروفا، دهاته بیرا من،
دهما دهیکا من درهنگ ژ بازاری دزقری، دگوت:

«ههمی تشت بی بوویه دور، هییک، نان، خهسته، ناف»، لی
من چ جارا نه دزانی کول فی واری، سیداری یاب دور و
نویه یه.

بو پسته پستا میهشانین فی کوچکی، دگوتن:

(نهوی د دهرگههی روژهلانن را بدهرکه قیت، نهوی بارا دژینی
دا مای، نهوی د دهرگههی روژثا را بدهرکه قیت، ههما دیتنا وی
هنده). بو دورا مه، ههر وهکی نه گههشتینه پلهکا بلند، ههفالان
حه سیداهی ب مه دبر، نه دزانی نه میهشانین دهرگههی
روژثا قی نه.

ههواره، قیرینه، ئاگر بی ژئهسمانا دباریت، دویکیئل ومژ و موران، خوین یا دزیت، دایک خوه ل زاروکین خوه ناکن خودان، ل هه می رهخا، رهقه، گازی یه، کهس نزانته کا دئ کیقه رهفت. چ ری نه مان، نه هاتن گرتن، هه می نه یارن، خوین مژن.. هند کوشتن، هند بهرهف سنورا رهقین، هند گرتن، بوونه په پیک، که تن دهستی دوژمنی و دکلهها نزارکی فه کومکرن .

- ئه فه چهند برن؟ و کهس نه زقری!!

- ما بوچ دبن؟

- ما ته های ژدهنگی وا نینه؟ هه می بکه فرو بلوکا کوشتن، چ گاورن، هه تا کوشتنا وان ژی یا کریتته .

- چ نه مایه ، دورا مه یه .

- دئ بلا ما ئه م ژ وان چیترن!

- بهری من ب فی رهنگی کریت بکوژن، خوهزی من دهنگی گریا بونا زاروکی خو بهیست ببا، چیدبیت ل روژهکی تولا من فه کریا .

- برا، قهد دلئ خوه نه هیله، هزار، هزار خورت و لاولین مه، دئ شوینا مه گرن، قهد باوهر نه که، کو ئه م دئ ئینه ژ بیرکرن، لی

خه ما گران ئه وه، کو ئه ف ژن و جحیله دناف دهستین فان درندا دا تینه کریت کرن، کوشتن یا میرایه، ئه م ل سهر ئاخوا وه لاتئ خوه تین کوشتن، ئه م نه دزن، نه داگیرکرن، ئه م شه هیدن . دوی ده می دا، دهسته کی رهش و پر گه مار، ملی وی گرت و بلند کرو گوتئ:

- رابه دورا ته یه .

ههر وه کی بچوبکه کی ساقا، کره که نی و ل سهر ملی خوه زقری و گوته هه قالی خوه:

- ئه م دئ گه هنه ئیک، ل واری شه هیدا .

ديسان بو قیریا ژن و زاروان، کرن هه وارو گری و دهستین خوه بلندکرن، پرچا خوه فه چرین، چهند جار هکی ئیکی دبنه ژوور، نازقرت، ههر وه کی قیسته قاله کا گری ..

پولیسین نهینی بناف که تن .. دان به ردار و قامچیا و ب په ستلان دان سهر که له خین وان، جار هکا دی بیژنگ کرن، ئه وین جارا دن نه دبیتن، قئ جاری برن، هندی دایکان خوه ل بهر پیا ددان و دگوتن:

- ئه فه زارونه، نه زه لامن، نه کوژن، مه بکوژن، وان بهیلن!

لین نه دگه هشته چ درا..

شیرکو یی مژویله، هزار ناشا یی دهیتریت، یی ل هیثیا مرنی،
نه شکه نجی، دوو دوو، سی سی که سان یین دبن، هر جاره کی یی
دبیترت:

- نه ز ژ فان چیترنیم، نه ز ژ وی وکی وانا، .. نه، دقیت بزانی
نه ز زاقای سالی مه و ژنکا من یا ل سهر روژین خوه، کوری
من دی بته سیوی، هیشتا نه بووی.

یی چاقی خوه ل وان سهر بازا دکت گری، نه وین کو یاربا بجوت
مه مکین کچان دکن، لی چ ژئی ناهیت، تنی دگوت:

- خوه زی، مه همیا وکی کوردو کربا، ژن و کچین خوه بدهستی
خوه کوشتبان، بهری بکه فن دق دهراقی دا، ل پیش چاقین مه
یین کریت کرن، و جار دگوت: نه ری نه ف ملله ته دی فی روژی
ژ بیرکت؟ یان چ مللهت د قی دهراقی را بورینه؟!

ل سهر ملی خوه زقری و بهری خوه ددا ژنکا خوه، دبشکوری و
سهری خوه بو دهه ژاند، ژنکا وی ژی دبشکوری و دهستی خوه
ددانا سهر زکی خوه، ددلی خوه دا دگوت :- (جهی ته یی گرتیه و

خوینا ته ب ههروه ناچت).

دوی ده می دا، چاقین هر دووکا یی ل نیک هر وه کی چاف
زلکانی دکن، وهک دوو نه قیندارا، جاره کا دی هر وهک قولکانی
هلدایی، بو هه وار و قیری، دیت کوره نگی ژنکا وی زهریو، رابو
سهر خوه، کر هه وار، وی نزانی کونوبه نوبا وی یه، نه وی هند دیت
کو دوو نه ژدها نه و ژاخی بلند کر و پراکیشانه ژوورا کهس ژئی
نه زقری.

ناگه ه ژ چ نه بوو، هندی لی ددان و هندی پسیار ژئی کرن، تنی
گوهی وی ما ل دهنگی گریا زارویه کی ژ نوی بووی، لی پشتی نه و
سهری پر هیثی و نومید هه می بوویه خوین و برین و که تی یه بن
پهستالان، ل هنداف بلوکه ک بلند کرن، دوی ده می دا گریا
زارویه کی ساقا هاته گوها، لی بهری کهس مزگینی بده تی، وی
بلوکی ماچی کره وی سهری پر هزرو خهون و کوفان.

ديمهنى چواري

۱۹۸۸ - سيميل

ل جيهانتي، ل وهلاتين پيشكهفتي، هه ر سال دوو جار، سي جار دكن كه رنه فال، دكن شاهي..

ل واري مه هه ر سال دهه جار هم دكن هه وار، دره قن به ر هف سنورا، ل مه تي سوتن باژارو گوند، ب هزاران پيرو تولاز دئين كوشتن، ل هه مي ده مين سالي خلفين وه ريسا دپرن ژ گه رده نين لاوئين مه، و سالا ئيسال يا دژواربوو، ژ هه ر سال، هه فرکيا جاري دن بوو، دقيا خوه ديار کن، کوچ جارا، هه نه بي يه و هه نابت.

ب هه مي رهنگين چه کا، ب نويترين موشه ک، ب پيشكهفتيترين فروکه، ب دل رهقترين پاته خوه رو پوليسان، ب خه رده لي، ب ناپالما، ب ژهه ري، چ رهنگ نه مان، چ چه ک نه مان. ديسان رهقه و بهزه، هه ر ئيک بو خوه رهقي.

خه جي يا فهقه تياي ژ مالا خوه، يا گرانه، ل سه ر رۆژين خوه يه، ل سه ر زکي و ته نشتي، يا بو خوه درهقت، ده مي بچويک بونا وي يه، چ هيز ژي ناهيت، خوه گه هانده سه ري ملي و گه له ک وه ستيا، دقيا بنقت، لي دهنگي توپا و موشه کا خه و لي رهقاند.

دده مه کي دا، دهنگ دور کهت، ئاگر فه مري، خه وي خوه به ردا سه ر دلي وي، نفست. گه له ک نه ما، کره هه وار و ده ستی خوه هاقيتته ده هه نا خوه، هيقي يا نه فينا وي بجه هات و گوت:

- سه د موخابن، کوري من و توب قي رهنگي په يدا بووي، نه ته

باب و کهس و کار، لي باوهر بکه، سي بارين مه ب قي رهنگي بووينه.

سپيده يه، دهنگي ناله نالا بريندارايه، هيشتا دويکيل يا ژ گوندا دچت، گورمه گورم يا تيته گوها. سه ري خوه بلند کر، چه ند سه ر بازو نه فسهر، نه وين بريندارا دگه هين ريزا شه هيدا. دقيا بکت هه وار، لي بخوريت و بيژته وان، ما هوين چنه! نه مروشن! ني کهس برينداران ناکوژت.

لي نه گه هشت، ل هنداف سه ري بو سيبه را مروفا.

- نه، نه مخابن نه فه مروث بن، درنده نه.

دوو دوو، سي سي خوه ليدان و جلکين وي ژ بهر کرن، رويس کرن، ب پيافه چوون سه ر پيچولکا وي. ل سه ر له شي وي بي سپي و نازک کر نه شه ر، نه وي دگوت:

- نه ز به ري ته.

بي دن دگوت:

- نه ز به ري ته.

هه ر ئيکي ژ ره خه کي فه دابه ر له قا و کریت کرن..

کره هه وار، لي چ کهس دتانو هه وارا وي نه هات، ژ بلي دهنگي گريا زاروکن ئيک شه قي.

شەفە و ژ تارىخ ستير شەرم دكرن، يان ژى دترسن، جار خوه
 قەدشترن و جار مينا ددانين ئەفرينا دبرسفن، چاڤ ژى دترسن.
 ترسه، خەو نەمايه، هەمى دەشيارن، تلپن وان يپن ل سەر
 لولەبكتى، درەجفن، چاڤين زل، ل هەمى رەخا ترسه و نەخوشى يە.
 راستە، نى نە ژمپژە بوو، ئەو گوندى هە فولكانا رژيمى
 سەروبن كرى، هيشتا كەلەخ تژى بن ول نەهالا هە بهزاران خورت
 و پيرين بى گونەه گوللە بارانكرن، ژ بلى ئەوين ب موشەكا و
 خەردەلى سوتين، نى هيشتا ئاڤا خابويرى و هيزلى يا سوره و
 رەنگى خوه نە گرتى يە.

- دى هەر ئين، شورەش نامرن، دى هەر تولا خوه قەكن، چ ئەڤرو
 چ سەد سالتين دن، هەر ئەڤە بومە نامينت.
 خەو نە وپرت خوه ژ ترسا نيزيك بكت، چەند بايى سبى خوه ل
 ناڤ چاڤا ددا، هەر خوه يا پپڤه بوو، وى دزانى دى هەر تشتەك
 هەبت، هەر دگوت:

- برا نە نڤن.

- ما خەوا كى تپت، پشتى ڤى رويدانى.

«خشخشەك هات»

هەمى كەڤ بوون، گوھين خوه قەكرن، بپهنا خوه چك كرن،
 نوپەدارى بدەنگەكى كزگريوك گوت:

- راوہستە، ئەو كى يە؟

بو چەق چەقا سرمىن چەكپن وان، هەر خشخش زپدە بوو، نيزيك
 دبوو.

جارەكا دى هەمى لى خوربن، لى كەسى نە وپريا وى جەي
 گوللە باران بكت، ژ ترسا رويدانەكا مەزنتەر، خشخش هەر
 نيزيك بوو، هەميا چەكپن خوه هاڤيتن، دەستين خوه بلند كرن و
 گوتن:

- مە نەكوژن، ئەم شەرى ناكن.

ئەوان هند ديت كو كەرەك باركرى ژ ناڤ وى زنارى دەرکەت و
 قەستا چەپەرى واکر، گوھين خوه لەقاندن و بو فرفا وى.

هەمى دئيك و دوو نيرين، بەرپخوهدانە جەي كەر ژى هاتى،
 كا چ خودان ب دويڤ را ناهين. ژ شەرم و ترسا هەر ئيك د جەي
 خودا روينشت وئەفسەرى گوت:

- كەرى گريدن، هەتا سپيدى ول خوه دەشياربن، ئەڤ نەبى بى
 خودانە.

سپيدى، هيشتا تارى گەورك هەميا پپكڤه قەستا بارى كەرى
 كر دا بزنان كا چى يە. پشتى دەرئ تيرى قەكرين، ديتن كو ئەڤه
 هەستين چوار بچويكانن هەر دوو بپن دئالەكى تيرى دا.

ژ نهمانا ستیرهک رژیا، یاب دوپلک بوو، گوتن:
 - نهغه ئیک مر، خودی خیرکت.
 - نه برا، نه... نهغه بزوتی جههنه می یه ملیاکهت دسهیتانی
 وهردکن.
 - نه خیر، نهغه چاکهک ژ ناف مه چوو بهر دلوقانیا خودی.
 دهیکا من گوت:
 - دی هس بن، گهر ههر ئیک مریا، ستیرهک رژیا، باوهریکن
 نهمان دا مینته قالا، ما هوبن گورستانا نابینن؟ نی ژ گوندا
 بین پتر لیها تین، جه نه مایه نه م شینکاتی لئ بکین.
 دهرگه هی حهوشی ژ بن فه بوو، ههروه کی موشه کهک فی که تی،
 هلدانه ژور، بهری چهکا دانه ناف کوما وان، دوو سنجارا بو
 تللییا دهقین تفهنگا، پاشی ب پهستانان دانه سهر که له خا و
 بهریک و پاخ لئ دزین و ناگر بهردانه کولکی ستوین لئ
 شکهستی و قهستا دهشتی کرن.
 لئ دهیکا من، گیان تی مابوو، که تبو سهر ته نشتی و دهستی
 وی بیرنا وی فه بوو، لئ دیشکوری و بهری خوه ددا نهمانی، ل
 فی لایی، ل وی لایی نیی، کا چ ستیر نه رژیان.

دیهنئ شهشی

۱۹۸۹ - سیپیل

ٺه وئ شفق ب بچوڪين خواهه ڪه تن بيسه ڪا مروث خواهه .
ڪر نه ميهٿانين ڪوچڪا ميرئ خون مڙ، هه ر دوي شفق دا زهلامئ
وي بو ٺاڪنجي گورستانا شاخڪي.

سپيڏئ، بهري روڙئ، ده رگهه زبندانئ لئ شه بو، ب
بچوڪين وي شه ڪيشانه ژورا نه شڪه نجي.

ديت ڪو گه ڦرڪا مروثا و خون يا ب هه مي ره خافه، ترسيا،
زاني ڪو نه شه خون زهلامئ وي يه، و بيهنا وي يا ڙئ دهيت.

نه فسه ر ل بهرام بهر راوه ستيا و ڙ بني پيا، هه تا سهري
ته ماشه ڪر، هه ر سي بچوڪ، چاڦين لئ زل بووين، ڙ ترسا و
تيهنا، بين خواه ل بهر سينگي دا بي ڪر به تڪرا، تڙي گهوريا وي
گري بو، و گوت:

- نه زبهني، ڪا زهلامئ من؟ هه وه چ لئ ڪر؟ ني نه م دا ئينه دناڻ
هه وه دا.

- ها، ها.. ما دي ڙ مه شه شيري؟ وه ڪ ميڙي خواه، هه ما راستي
بي بو مه بيڙه، هه ڪه دي بچوڪين ته، ٺيڪو ٺيڪول پيش
چاڦين ته سوڙم.

ڪر هه وارو خواه هافيت هه ر سي بچوڪين خواه و گوت:

- نه .. نه زبهني، ڪا ته چ دڦيت، نه ز ٺاماده مه، بهس چ ل
بچوڪين من نه ڪه ي.

ديهني هفتي

۱۹۸۹ - سيپٽيل

- ها، ها.. (کره کهنی) و دهستی خوه هافیتته ئه رزنکا وی و تلا خوه ل سهر لیثقا وی را ئینا و بر، پاشی دهستی خوه بره خوارتر، ل سهر گهردهنی، دقیا هیژ بپته خوار، لی وی هند دیت تژی ناڤ چاڤا تف بوو ولی خوه ری:

- نه.. نه هه تا قی چه ندی، مامه چ مایه ژ بلی ناموبسی؟ ماهه وه چ دقیت؟ هه وه ئه و ژی دقیت؟

ئه فسهری دهستی خوه داپاش و ب هه می شیانا خوه، ل ناڤ چاڤا دا و دگهل بچویکا دابه ر پینا، بو قیژینا وا و خوه کرنه قورمک و بهردانه ناخن، ئه فسهری گوت:

- سوزیت تو ژ قیژی نه چی، هه تا تو ب خو خوه رويس نه که ی و بیژی یه من فهرمو. ژنکی گوت:

- وللا ئه و پشتی مرنا ته یه.

برنه زیندانی ل گهل ههر سی زارۆکان برسی و تیهنی، هندی گازی دکت، هه وار دکت، بی مفایه و ل ههر سی زارۆکان بو گری، داخوازا نان و ناڤی کرن، لی کهس دتانا وان نائی.

دقولقولا زیندانی را، به ری خوه دا ژ دهرقه، دیت کو بی که له خا ل سهر پشتی رادکیشن، ههر وه کی ل قه سابخان، هند بی سهرن، هند بی دهست و پیینه، عوبری هندا بدویقرا دخشیت. ژ نوی زانی

کو یا بتنی یه دقنی خه ونا هنده گران ده. ئه قه دوو رۆژه بچویکین وی نه خواریه و نه قه خواریه.

- ئه ز به ختی وه دا، هه ما فره ک ناڤی و پرته ک نانی، بچویکین من دی ژ برسا مرن.

- ها، ها.. بلا بمرن من چ گوتیه، دی ئه و بت.

بی ساڤا دوو جارن ده قی خولقاندو گه هشته کاروانی بابی خوه، دگهل فرینا کوترا گیانی وی، قیژیا دهیکا وی تژی وی که لها پر مروڤ بوو، هه میا زانی هیژستا ناگری شورده شی بی هله. هه تا بوویه ئیڤار، کوری دووی ژی خاتر ژی خواست، ل رۆژا دن به ری سپیدی، ئه فسهری دهری زیندانی قه کر و گوت:

- کچی ئه ف کوره بتنی بی بو ته مایی، ما تو لیڤه نابی؟

سهری خوه بلند کر و دهستی خوه هافیتته ستوبی کوری و گوت:

- سوزیت، هه که من ب قان دهستان ئه و ژی کوشتی یه، مرادا ته ب جه نه هییت.

هاربوو، کره هه وار، پی خوه دانا سهر زکی کورکی، هه تا ئه و ژی گه هاندیه کاروانی شه هیدا.

دلی دایکی خراب بوو، تژی ده قی که فا مرنی بوو، که ته سهر پشتی، بو تیقه تیقا ئه فسهری و ل سهر سینگی مری چه ری.

ل سپیدا جهڙي..

ڙ پياڻه ٻي گريڊاي يه، ب دويث ترومبيلهڪي ڦه ل ڪولانا
دگيرين، چ جلڪ دبهردا نه مائنه، همي خوينه، چهرمي لهشي وي
ٻي ل سهر ملا ڪوم بووي، عوير و رويڻيڪ ٻي ب دويڻه، دگهل
رهخت و فيشهڪا تيڪهل بووين.

ڪهس نه شيت بهري خواهه تهنه ڦي ديمهني، نه وين ل ويري، ٻي
بزوري نيناينه پيش وي شانوگهريا رڙيمي، ڪو نه وا روڙانهيه،
نه ڪتري ڦي شانويي ڪهس خواهه لي ناکته خودان، هه ڦال و دوست،
دهستا بو ناقوتن، ههر وهڪي ڙ جيهانهڪا ڪريت هاتي.

* * *

جهڙنه.. نه ڦه ڙ شڦيدي وهره، نه نقشستينه، ڪاري جهڙني دڪن،
ڪاده و توفڪ و شريناهي و ڪيباري.. دهستين ب خهنا و خه ملا
ڪچا ناميدي و دهڪا هيڦيدار.

ب وي خه مليڻه ده رڪه تنه بهر دهري، تڙي دهستين وان ديارينه،
ههر وهڪي نه مال وي سپيدي يا ٻي گوھ بوو.

ڙنڪهڪ ڙ ڪولاني ڦه دهات و گوت:

- دي چ ڪن هه ي هوين ڪوره بووين؟

ديهنئي ههستي

۱۹۹۱/۸/۲۹

- ته خیره کچی؟ قی سپیدا جه ژنی، دی هه ما بیته جه ژنا وه
پیروژ.

- نا وللا، خوه لی ب هه وه وه ریوو؟ هوبن دی چ کن؟ هو هه وه خوه
خه ملاندی، خوه دی بیژی لاوک زاقایه.

- ته چی یه کچی؟ به ختی ته مه، ئەم دی چن جه ژنا لاوکی
پیروژکن، ما چ بوویه؟

* * *

ژوردا به ری خوه دان سویلاقی، هیشتا ئاڤا وی یا دخورت و
گاره بیج بلند خه ملا خوه جارکا دی یا نوی کری، ب وان سه رو
دلاڤه، قهستا گورستانا شه هیداکرن، دکرنه هه وار، هو زیرینا
نامیدی دی پینه کی ل وی هلانی ل سهر سینگی خوه بده و
رابه ڤه.

ئیرو شویرها نامیدی یا دهرزی، دتیکین وی را زه ریا ددزن،
لاوا دکوژن، شوینا پین وان یا بوویه ریکا کادزا. هو مناری، دی
بیه موشه کهک و هفت ئەسمانا کون بکه و وهره خواری، ددلی
دوژمنی دا بیه قه و بیه ناگر، یان بهه رڤه.

دیمه نی نه هی

۱۹۹۲

43

توخیبی مرنئ

توخیبی مرنئ

42

دنيشا وي بيابانا بي دوياهي دا، گرتي بين خواهه بينه کوم کوم، ژ دويرفه زيرهفانيي لي دکن، نهو زيرهفانيي نيزيکي وان، وهکي زهلامين «گهردووني» بين خواهه راپيچاين..

گرتي دمژويلن بخوارني فه.

نهفه چهنده که، چ خوارن و فهخوارن نه داين، وهک مريا رهنک لي نهمايه، لي ما دلني کي دي چيته خوارني، پرچين دريژ بهردايي و جلکين دريبي و نهشويستي، وهکي دينا و هارا بين لي هاتين، کهس نزانتي کا مروقين چهرخي بيستي نه يان (نياندرتال)ن.

ب وان چاقين زهرو داماي، بهري خواهه دان وي بيابانا دوياهي يا وي ب نهسماني فه ماي، ل ههمي رهخا روژ يا ل هنداث سهري، هند يا نزمه، گهردهستي خواهه بلند بکت دي گههته بن زکي روژي.

ههست کر کو دي ويري بو مروفايه تيبه بته مهزارهکي نوي، ديسان دهست هاقيتته تزي بين کول و خه ما و ترس و برسي و غهربيبي و ئيخسيريا د دهستي نه مهردا و هژمارتن.

نهوي برهخ فه، دوو سي جارن نه نيشکا خواهه ل ملي دا و گوتني:-

- بخوه ههر مرنه، بلا مروث بين تير بت، نهکو برسي بچته گوري.
لي دلني وي نه دراوهستييا ژ قوتاني، دزاني دي تشتهک مهزن روي دهت، جارهکا دن ژ دل گوت:

- «وهلاتني من و فرهکا باي، ژ چيايهکني به فر لي ماي..» پشتي چهندهک ژي گوتي، دلني خواهه د بشکوري، لي بشکورينا وي

نهگههسته گهوريي، ههر ددلي دا مر.

- گهلهک جارن من نهف هوزانه بو يارا خواهه دگوت، دهما هاتيه گرتن ول بياباني گريداي، لي من چ جارن باوه نه دکر کو مهزاري من دي بته بيابان.

گهلهک جارن من دگوته ههقالين خواهه، گهر نهز مرم من ل بلندترين چيا فه شيرن.

دهنگي (بلند بويي) نهو هزرين وي خه ندقاندن و قوتانا دلني وي زيده تريبوو.

دهنگهکي دژوار، زمانهکي بياني و فهرمانين درنده ههمي کرنه کوم کوم، وهک سه ليقا گوندهکي ثاقا، ههر چهندهک برنه برهخهکي فه، ل وي بيابانا بهرفرهه، ههر چهندهکا وهکي کاري گوندا يي روژانه کار دکرن، وهسا خواهه دبوو ههر وهکي نهفه گوندهکي ثاقايه.

د وي گيله شوکا ترس و برسي و مانديبونني و گهرما دژواردا، دهنگي دوو سي فروکا هات و هيشتال سهر ملي خواهه نه زفري، نهردو نهسمان لي بوونه ناگر و (سيانيد)، ههست کر کو بين د (لابورا) مروث خواهه دا بووينه (مشک)، له رزي، خواهه گفاشت، تزي دهقي کهفا مرنني بوو، لي دهما نهو کهف زوها بووي، دهقي وي بين بکهنی بوو.

ل ويغه تري، ل جهني زيرهفانيي بو شههيان و دهست قوتان، بو قني نه نجاما ئيکجار سهرکهفتي.

ديمهني دهئي

۱۹۹۳/۷/۲۲

بیرا رهنیا به فری دهاته بیرا، دهما هر سال جاره کی دووا ب
سه ر گوندی دا دهات.

به فر ژ بلنداهی یا چیا دهاته خواری و چند که فرو حه لان دگه ل
خوه دئینان و گه له ک جاران نیفا گوندی ل بن که فی بین خوه
به رزه دکر، لی فی جاری ئەف نه به فره و نه رهنیه و نه چیا به .

نیفا بیابانه کا بی دویماهی به ، ل هه می ره خا (شه فه ل) بی وی
خیزی شاریای دده نه به ر ده فی خوه و وه ک تیپه کا له شکهری پیکفه
به ره ف وی چالا تژی مروف دچن.

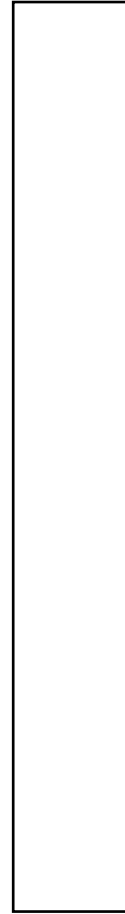
گوله کا گه له ک مه زنه، وه کی زکی دهریا به کا بی ئاف، تژی
مروفتین بی رهنگ و روی، که چین کریت کری، ژنیتن بی ستاره،
تولازین خوین ژئی کیشای و ددان لی شکاندی و پیرین چاف لی
په قاندی، وه ک کومبونه کا قورتال بووین بیقه له رزه کی، چ هوش و
هه ست نه ماینه، ژ به ر کویراتیا گولی و گهرما جهی، بیهنا وان
هه فرکی دگه ل گیانی وان دکر و زیده دبوو.

نالین زیده دبوو، دهنگی (شه فه لا) زیده دبوو، گه فزاندن دخوینا
خوه را زیده دبوو، دهنگی (شه فه لا) نیزیک دبوو، زارو نه دگرین،

برس ژ بیرکر بوون، تولاز بی ئومید ببوون، ب سه ری تبلا یاری
بوی خیزی شاریای دکر و ئەو کچین ل پیش چاقین وان هاتینه
کریت کرن، وه ک مه میونکا ددیتن و کچا له زدکر، ل هیفیا وان
(شه فه لا) دا کاری خوه ب دویماهی بین، هیشتا چ یارا نه گوتیه
وان مه هوبن نه فین، وه ک نیشارا نه ورژی دهما چافی هه میا
دمینیته ل سه ری چیا ل هیفیا ئاگری.

چافی هه میا ما ل وان (شه فه لا)، چ خوین نه مایه کودل خوه
پی بقوتت، هه ما چاقین زلن، دهنگ هه ری نیزیک دبت، چاف هه ر
بین زل دبن، ل بلنداهی یا گولی وه ک عه وره کی پاییزی توزا
(شه فه لا) بلند بوو، دهنگ نیزیک بوو، چاف زل بوون، توز
زیده بوو و دهنگ زیده تر بوو.

دوی هه فرکیا توزی و دهنگی و چاقین زل، نالین و کوخکا بی
ئومید، زکی گولی هاته ئیک، ئەو قیسته قالا په یکه رین ب گیان
هاته به رزه کرن، دا بته گورستانه کا ته فایی.

توخيبي مرنى

چهند بایی وی نیف شهقی، نه دشیا خوهها ئه نیا وی زوها بکت، پشتیی وی گاف بو گافی گرانتر لی دهات... «دلی خوهدا دگوت، ئەزێ پیربوم، هه می دوو کارتوین جگارانن، ئەز پیئشه مرم، نه، نه خیر ئەفه نه ژ گرانیا کارتوینیه، .. ترسه، ترس.. ژیا نا مه هه می ترسه، شورهش ترس بوو، رهف ترس بوو، زقرین ترس بوو، هه ما هه می ترسه و ترس..»

پشتا وی یا چه میای، چاقین وی ژ پانیا هه قالی وی فه نابن، داپی خوه دانته جهی پی وی، ویی ب دویف وی فه، ههروهسا، وهک ریزکا میریا دا کهس توشی مینان نهبت، هه ر چه ندهکی ریبهری وان بی دهستی خوه ل وان کارتونا ددهت وب دهنگه کی نزم دبیتتی: «خوه نزم بکه دی مه بین..» هندی دی دلی وی خوه د قوتا و باری وی گرانتر لی دهات و جار ژ وان و پیئشه دهنگی په قینا و گوللا دهات، هه می یا پیئکفه خوه زک و زک دهاقیتته ئاخ و هنداکاری رهقی دکر، لی ریبهر لی د خوری و کاری کوشتنا وان دکر:

- «هه کهسی باری خوه بهیلت ئەز دی وی کوژم، ئەفه بهایی خوینا هه وهیه!
- هه.. راسته بهایی خوینا مه یه، چ تومه بکوژی، چ جه ندرمه، هه ر کوشتنه..
دهنگی خودانی کارتونا دمهژی دا دهنگ فه ددا، هه ر بینه کی ل سهر کورسیکا خوه رادیی و دهستی خوه ددانا سهر ده مانجا خوه یا ستیلی: هوبن بهریرسن ژ فی مالی، من ژ هه وه دقتیت، هوبن بینه کوشتن، بینه گرتن، من چ ژئی نینه، گه ر پشتی دوو سی روژا بهایی وی نه گه هشته من، ئەز دی خانیی هه وه فروشم

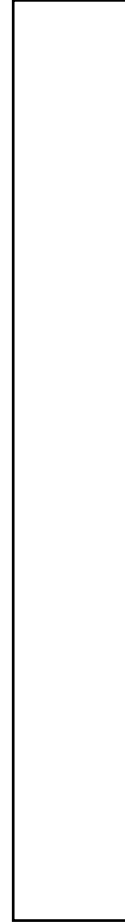
که نیی سهر ژئی ستاند و ده رکهت: (هه. هه.. دی خانیی هه وه فروشم، خوه لی سهری، ئەو نزانن کو ئەز بی دکاقله کی حوکمه تی فه، بی ده رگه ه و په نجه ره..»

دهه سالا شورهش. جار جارن تالان، چهند شه هید، پشتی شورهش بوویه دهولهت، هیشتا ئەز بی دکاقله کی بی سهروبه ردا، وللا باشه، دهه سالی من ههروه نه چوون.. و گه ر ته جار هکی گازنده بهک کر دی بیژن، حوکمه تا ساقایه، ئابلوقا ئابوری.. دی بیژی ئەم وان نابینن، دی بلا ئەوژی دگورا شه هیدا دابت، هه ما فی جاری ژی ئەز بسلامه تی بزقرمه ناغ عیالی خوه، ئەزو ئەف شوله!
دهنگی دهستی ریبهری ب کارتونا ل سهر پشتی کهت، هه ر وهکی نارنجوکهک بهر پین وی که تی..

« بریئشه هه ره چ نه مایه ئەم دی گه هنه جهی که مینا..» وهک سهر له شکه رهکی قیرا چوو هه می ئاگادار کرن.

قوتانا دلی وی زیده بوو، بارگرانتر دبوو، «دوهی دوازده کهس ل فی جهی هاتن کوشتن، بهری سی روژا دهه کهس.. ئەفه شه ره کی نهینی یه دگهل مه دکن، چ بهریرس ههست پی ناکن، شهرفان و ئامیرهت مین و جه ندرمه، کوشتی تولاز و لایین منه، دوان ده ما دا، ئەردو ئەسمان بوونه ئاگر، ئەو ریزکا مروفا، وهک نوکین ل بهری داین هه ر ئیک بره خه کی فه کهت، ئەوین ماینه ساخ پاشفه رهقین و بوونه نیچیرا ریبهری.

ل روژا دی بو جیهانی دیار کرن کو چهند تیوروست بین کوشتن، و ئەفه بو زنجیره کا روژانه.

دادگہ ہکرنا سنیلہ کی

هەر ئەو سەر و چاڤن، هەر ئەو ئەنڤین گریڤه، ئەو قامچی و
 کینفل و قویکین جگارانن، هەر ئەو عەفریتن..
 - ناڤی خوێبی سێ قولی بیژە؟!
 - م... م... محەمه د..
 - ژێ ئێ ته چه نده؟!
 - ن... نزا..
 - چهوا تو نزانئ.. (لێ بو رهقین ژ هه می رهخا) زوی به بیژە.
 - یا گوتی یه من، بیژە ههژده ساله. لێ دهیکا من دگوت، تو
 دواژده سالی، ژ بهر کو روژا خالی من هاتی یه کوشتن ئەز یی
 وا روژا مه..
 - به سسه، بهس باخقه..
 - تو ژ بهر چه هاتیه گرتن؟!
 - ئە، ئە، ئەز راستی یی بیژم؟! یان ئەوا ههوه گوتی یه من وئ
 بیژم؟!
 - نه، نه، راستی یی بیژە.
 - ئەز ژ مالا مامی خوه دهاتم، شهف بو من هند دیت کو ئەز
 گرتم، چاڤین من گریدان و گوتنه من دئ بیژە، کا ته چ کر به و
 تو چی.. هندی من کره گری و من گوت ئەز چ نینم، لێ باوهر

نه کرن..
 - نه، ئەفه نه راستییه!! کا راستی بیژە..
 - به لئ وللا ئەفه راستی یه..
 - ئەفه راستی یی نابیژت، گهر نه ئیته ئیشانندن..
 - نه، ئەز دئ وئ بیژم ئەوا ههوه دقیت، ئەز دئ وئ بیژم، بهس
 من نه قوتن (لئ بی له رزک و کره گری..
 - دئ بیژە، نه ده می گری یی یه.
 - ئەز بهر پرسئ شانەکا نهینی مه، هه قالین من، برایی منه و
 ئەوئ دی ئەوئ ههوه گرتی، من گه لهک تشت یین کرین من
 که لها (ئەمنئ) یا دایه بهر نارنجوکا، من بهزاره ها به لاقوک یین
 به لاقه کرین، من پاره یین بو پیشمه رگا کوم کرین و من گه لهک
 په قین یین کرین، من..
 ب که نی یه کا کریت و بلند گوت:
 - ته مه لک فیصل نه کوشتی یه؟
 - به لئ.. به لئ وه للا من و برایی خوه و هه قالئ خوه مه یی پیکقه
 کوشتی. (هه میا پیکقه کر نه که نی)، و گوتن:
 - ئەها هوسا خوه بکه خوهش مروث، دئ وهره ل سه ر گوتن یین خوه
 ئیمزا بکه دا کهس نه بیژت ههوه ژنک خوه یین نڤیسین...

ل نیفا وی ژوورا تنگ و سهروبیتن وی وهکی ٹیک، مروث ژ
تاریخ دفنا خواه نابینت، بی ل سهر پین خواه راهستیا، وهک
نهکته وی شانوا ٹیک کهسی بی بو خواه دئاخفیت..

بینه رین وی، وی نابینن، نهوژی بینه را نابینیت..
دوو چاقین زبق گوتی :

- ته چ گوتی؟ دیسا ته نه تئ برن وهکی ههر جار.
ل خواه زفری دا بزانت کا کی بوو نهو پرسیار ژئی کری، لی نه
زانی، تنی کره گری و گوت:

- نه زانم کا نه چ دیبژم، نه ز کوشتم هندی من دقوتن، نهوا چ
دقیت نه ز دی بیژم..!

دوو چاقین دی بین پر عاجز گوتی:

- ته خوهلی ب سهری مه وهرکر، ما نه ز برای ته مه، ته نه ز دامه
کوشتن، ما ته چ ژ خه لکی بیانی یه، ته نهو ژی دری یا خوهدا
دان گرتن.

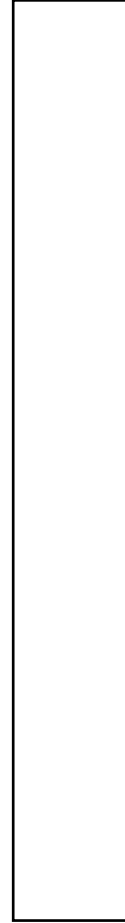
- برا، وللاه، نه بمنه، من دقوتن، من دسوژن، من کاره ب دکن،
هه ما کی بت، دی هه می ناخفتنا بیژت.

دوو چاقین دی بدهنگه کی پر هیفی گوتی:

- لاوی من خواه نه ترسینه، نهفه هه ما بی ل هیجه تا دگرن، دا

مه سیداره کن، بلا ته بیشینن، خواه ل بهر بگره، چ گوتینن وهسا
نه بیژه کو ته پی سیداره بکن و کهسی بخوهفه گرتنه ده..
- نه ز نه شیم، هه ما بلا من سیداره کن چیتره ژ نه شکه نجی، نه،
نه، وان یا گوتی یه من راستیا بیژه، نه م دی ته بهر دهین، توبین
بچوبکی، ناهیه حوکمکن..

دهرگه هی زیندانی فه بی، نهو دیهن هاته بهر زه کن، ههر ٹیکی
خوه ل جهی خواه کره قورمک و گوہین خواه بهل کرن، کا دی دورا
کی هیبت بو زارقه کرنا مه زن ل سهر کرتتترین شانویا جیهانی،
هه لبهت نهکته ری شاره زا ههر زاروی دووا زده سالی یه، وب
جوانترین شیان رولی خواه ل سهر ده پی سیداری دیارکر..

ئاستهنگ و ياري بهري

هیشتا دهنگ فهدانا وان گوتنا وهک گورگه کئی هار مهژی لی
دخوار..

- بی زفری، ژنکا وی یا جوانه، پرچا وی زهره یا چاف شین،
تورومبیله کا ئینای..

دهستی خوه ل ناخی گیرا، بی کو بهری خوه ژ رویباری
فه گوهیتز، بهرک راکر، هافیتته دنیشا رویباری دا، جهی بهری
بو په قیشک و بازن و ژوردا دگهل پیتلا چونه خواری.. «ژین
رویباره، ههر دبوریت، قهد نازقریت و ناراو هستت، ههر
بهرده و امه..»

ئاخینکهک بهردا.

وینتی بابی وی دهاته پیش چاقا..

- نهز کچا خوه نادهمه ههر کهسه کی، نه م ژ کی و نهو ژ کی!!
- کچا من، ژ کچین کهسه کی متر نینه، نهختی وی چل هزارن، و
قایشه کا زیری و دوو جوتین گوهارا و ده مانجه کا ستیلی..
و...و...

- کچا من، پیگهورکا منه، ههر کهسه کی کهچا خوه بدهته من، بو
وی به.

نهف گوتنه، وهک نارنجوکا د سهری دا دپه قین و دهنگ فهدان،

کاسیتا بیرهاتننن خوه دهرزا خوه دا دوباره کرن و نهو دهستی بهر
پی هافیتی، دوو سی جارای خوه هسی، دا وی توزا پیته
مای ژیتفه کهت و دانا سهر پرچا خوه یا کت و ماتیت موی بین
سپی تیدا خوبا، ههما بلهز، ئینا خواری و دانا سهر روی بی خوه
بی چه پی و ل سهر گیرا، ههست ب قورمچینی کر، بره سهر ههر
دوو لیقا.. «لیقین ته چند دنهرم و شیرین، نهز ژی تیر نابم..»،
دهستی خوه ب سهر گهردهنی دا بره خواری و دوو گریگ فه کرن و
دناف دا نهو دهست گه رپا.. «خوهزی مالا من دناف سینگی
ته دابایه، نهزل جهی فی رستکی بام، مرنا منه، ئیکتی دی فی
پاوانی بچه رینت..»

هیشتا دهستی وی بی یاربا دپاخلا وی دا دکته، لی ههست
کر، کو نهو سینگ، نه سینگی وی ده می به و ئیدی کهس مرنا
خوه نادانته سهر، چونکی بین بوینه وهک دوو گرکین هه قیری
فه تیره و قورمچی، چ ژبان تیدا نه مایه و سینگه کی رهق زوها..
زانی، کو نهو گوتن، بو وی دگوتن..

- یا مهزن بووی، یا ب ناف سال فه چووی، کهسه نه قیت، هندی

دهبکا منه، وی ژی بو خوه یاری بی دکرن و هیتا..

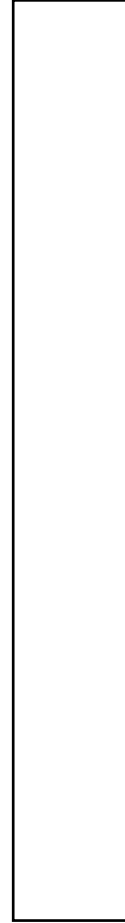
جرفهک قیکته، دهما جاره کا دی هزرا وی کری.

زانی کو کاروانی هیتلا و ما بریتشه، لی دهنگی ئیتشه لی یه کی
 بلند بو، دگوت:
 «ئه ری دلو مال میراتو،
 نه ز پیر بووم،
 تو قه د پیر نابی...»

تئییینی:-
 هاتنه خواندن ل کوره کی چیروک خواندن ل

سیئمیلی ۱۹۹۳/۶/۲۵

- بی زقری ژ دهرقه ..
 - ترومیلهک یا ئینای.
 - دوو بچوبکین ههین.
 - ژنکا وی، گه له کا جوانه، پرچا وی وه کی زیری زهره.
 - یا چا شینه، مروث دل نادهت به ری خوه بده تی، هندی یا
 جوانه ..
 - زمانه مه نزانیت، هه ما هه ر دکه نیت..
 «پرچا وی زهره... پرچا زهر، چاقین شین...»
 ئەف گوتنه، دبوونه زقروک و دمهژی دا هه ر دوباره دبوون،
 دهستی وی د پاخلی دا بوو دوپشک و پیته دا.. راست رابی سه ر
 خوه و بله ز بهرسینگین خوه گریدان..
 ل هه می رهخا، ل سه ر ملی خوه زقری، کا که سی نه دیت، وهک
 جارین جارا، ده ما دگه ل یاری خوه یاری دکرن.. لی قی جاری، نه
 چ یارن، نه چ که س ئیدی پوبته پی دکهت، رابوو به رهف کولانا
 مال چو.
 هندی دهنگ ژ قه پ قه پکا خوه دئینا، ئەو تولازی ل سه ر بانی
 ژ جاره کی پیته ل سه ر ملی خوه نه زقری و ما ل سه ر ئیک و دووا
 خوه، بی مژویله ل رهخی دی، ل به رامبه ر یارا خوه..

نامه يهک بو هه ئالی خه باتکهر

سیمیل ۱۹۸۸/۲/۸

دگهل قیتری یا دهیکا وی، ئەز هشیار بووم، پشتی کو ئەز دهزرها کویردا بهرزه ببووم، من ههست کر، کا چ چیبووویه.. وهک فیستهقاله کا هوندوسایه، پرچی قه دچرن، وهک تیپه کا هونهری یا ساڤا، پیکفه دلورین، لئ جارها دن بیتها خوه قه ددهن ههروهکی سهرتیپ ژئی نه رازی، جار ژئی بئ تهپ ومستا ل سینگ و رویی خوه ددهن، ههروهکی (حسن و حسین) ئەقرو بئین ل کهر به لا مرین.. ههروهکه چهندهکی بابی وی که لا گریی خوه ل دلی ددهت، لئ نه ویریت بگریت، وهزار جار دبیثیت: (ئەز بهختی وهدا نه گرین، یا گوئی یه مه تازی نه دانن..). لئ بئ مفایه.. چهند دهر و جیران پشکدارن دقئ فیستهقالی دا، ژ بلی من و وئ، به لئ ئەز دزانم ئەو یا ژ روندکا زوها بووی، ههتا گری ژئی پئ چئ نابت، ههتا یا مایه حیبهتی، ههروهکی خهونه کا نیثرو بئین هاقینئ..

به لئ ههمی دزانن، کو کهس هندی من و وی ههقالین ئیک نه بوون، راسته وی ئەقینا من دزی.. نه خیر وی نه دزی.. وئ ئەز نه قیام.. ههتا ههروه وئ پوبته بمن نه دکر.. مروف بو خودئ بیثیت، ههتا وی ژئی نه دزانی، کا ئەز چه ژئی دکم یان نه.. ههکه خوه مربا، وی چه ژ وئ نه دکر.. هئ، هئ، دنیا خراب بو، و ئەز بئ هزرا چ دکم، خوهزی، بئ ساخ با، بلا بو وی با.. نئ ب خویا وی بوو. ههتا نیف شهقا دگهل ئیک بوون.. راسته دگهل ئیکدا دریکخستی بوون، لئ ئەز ژئی دگهل وان بووم.

- وللا راسته، چهوا خوه گوری مه کر و ئەم ناشکهرا نه کرن؟!
- چهوا شیا خوه ل بهر وئ ئەشکهنجی بگرت ومه نه دهته نیاسین؟!

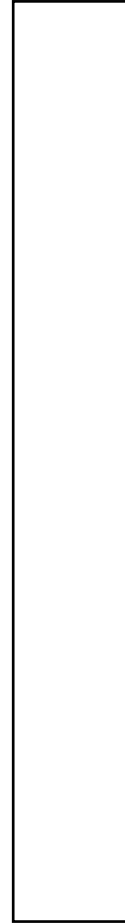
- تنئ خوه کره قوریانی مه و وهلاتئ!!

رابوو سهه پئین خوه، وهکی گپژا و مهی قه خورا ل وی رهخی و قئ رهخی راههژیا و شیا خوه بگریت، لئ ههروه گوتنئین وی د سهه ریدا دهنگفه ددان.. « قئ نامئ بقه شیره، قئ نامئ بقه شیره بقه شیره.. نه ئینه دهر ههتا ئەز بزقرم یان بیمه شه هیدکرن..»

ههتا وهک دینا ل دهری دا ودهرکهفت، دریکا خوهدا بئ ل دوو سی بچویک و ژنکا دانا و قهستا جهئ نامئ کر.. نامه فهکر و خواند..

«.. ههقالئ هیژا و خهباتکهه، پشتی ریزو سلاقین مه شه هیدا، ههروه بئین ل سهه رتیک و لقینا خوه یا پیروز.. ئەز درتیز ناکهه، لئ هیقیدارم تو قئ میترانیی ژ من را بکهی.. تو دزانی ئەقینا من و یارا من گه هشتیوو پله کا مهزن، و چ نه مابوو کو ئەم بئ بویک و زاڤا.. لئ.. وهلات فهرتره.. قئجا ئەی ههقالئ ژینا من، نوکه یارا من پیدقی هاریکاریا تهیه، نه ژ بهر کو هه میا دزانی، ئەو یارا منه و کهس پئ رازی نابیت، لئ ژ بهر ئەز و ئەو بدزی قه بئین بووینه بویک و زاڤا.. قئجا من نه قئیت کو پشتی من ببیته پئ ترانکا نه چهزا.. دقئیت تو وئ فهیتیا مه بیاریزی، دا کار و میترانیا من بمینت ههروه ههروه..»

ههروهکی نارنجوکهک دمه ژئی دا پهقی و زوی سهه رئ خوه بلندر، دیت کو یا ل هنداف سهه ری وهک داره کا رهق، لشین ژئی ناهیت، ئەو نامه کره د دهستی دا و بچاڤا گوئی: بخوینه، لئ وئ زانی بوو کا چ تیدا نفیسییه، ههتا سهه رئ خوه ههژاند و خوه هاقینته ئیک و دوو، و جارها دی ژ دل کره گری..

دهنگ و باسین رۆژانه

۱۹۹۱ - سييميل

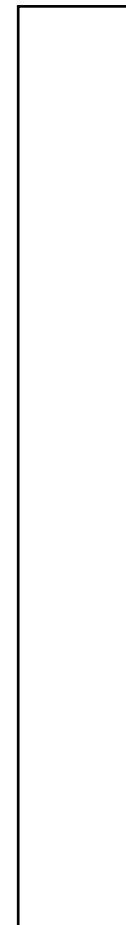
پشتی چهند مه‌یخانه و «جویه» تیک فهداین، دستت یارا خوه گرت و قهستا مال کر. د ترومبیللا خوهیا درپژ و پر بهادا، ل بهر دهری حهوشی راوهستییا، دوو خولاما خوه هافیتنه دهرگه‌هی و فه‌کرن، ترومبیللا وی هلدا بهرسقی و ههر خولامه‌کی دهرگه‌هک فه‌کر و خوه بو وان چه‌ماندن و سلافا کرن، دهرکت بیی کو سلافا وان فه‌گیت. یارا وی بکه‌نیسه گوت «های»، چاقی وی ب‌ئینیا خولامی ره‌خج وی کهت، کو‌ئوی چهند جاره‌کی دبینیت، بیرا بابی وی تیتته بیرا وی، ههر ما وتی هزری، خولام بوشکوری و خوه بو چه‌ماند و گوت: «که‌رمکه‌ئه‌زیه‌نی»، لی ههر ماو که‌ته هزره‌کا کویر. دیت کو‌ئینیا وی یا تژی سه‌ربه‌فره، یخ ژ سه‌رما دره‌جفت... هاته بیرا وی، بابی وی بیده‌را ئاغای ددابای، تژی سه‌ر ئینیا وی کاو توز دبوو، و ئاف نه‌بوو پی بشووت، یارا وی، بهری وی قهستا ژوور کر، وب ئه‌زمانی خوه‌گوت: «وهره مه‌ساره چه‌هزرا نه‌که»، هلدا ژوور، قهستا سه‌رشوی کرن وههر دووا خوه رويس کرن و چونه دوی برکا دنیقا سه‌رشوی دا، کو‌ئوا ههر کاشیه‌ک ژ ره‌نگه‌کی و ئافا وی بکاره‌بی گرم دبت، د وی برکی دا یاری و حه‌نه‌ک کرن .. ب وی رويساتی قه‌ده‌رکه‌فتن و خوه ب فوتا حه‌ریری زوهاکرن و ههر ب رويساتی روینشتن دور وی میتزا ژ ههمی ره‌نگین خوارنی نه‌خشانندی و دوو سی ره‌نگین مه‌ی و شه‌رابا دروست کری، پشتی هه‌ک خواری و فه‌خواری، خوه درپژ کرنه د به‌ریتکا و تیک و دوو هله‌په‌رخاندن و فه‌میتن و ب سه‌ر تیکدا گریل بوون و چونه جیهانه‌کا دی.. دستت خوه درپژکره وان په‌رداغا ئه‌وین ل سه‌ر میتزی، به‌ک دا دستت یارا خوه و هیدی لیقین هه‌ردو په‌رداغا لیک دان و ههر تیکی دوو سی قورچ لیدان و جاره‌کا دی زقراندنه سه‌ر میتزی. ئه‌و ده‌قی هیتشتا یخ تهر ژ شه‌رابی، هافیتن لیقین یارا خوه و میتن و بده‌ستت

دی ل جبه‌کی خوه‌شتر گه‌ریا، ههر بیه‌نا وی نه‌هات، ئینا سه‌ری خوه ژ ناف پرچا وی ئینا دهره دست هافیتته وی رادیوا ل هنداف سه‌ری و کابکا وی گیترا، ل مه‌زیه‌کا ئه‌فینی گه‌ریا، لی ژ نشکه‌کی فه، دهنکه‌ک بلند بوو گوت: «ل قی سرو سه‌رمایی، ئه‌قرو فروکا چهند گوند ل کوردستانی یین گولله بارانکرین، ئه‌وین ژ بهر بومبامین، ژ سه‌رما و برسایین مرین»، راست دا خوه کو‌دا رابت، لی هندی یا خوه تیک ئالاندین، بو‌قیژیا یارا وی ولی خوری و گوت: «ماتونه مروقی؟ ته ئه‌ز کوشتم!» رابوو سه‌ر پین خوه، ب وی رويساتی قه‌ستا په‌نجه‌ری کر، لیقا په‌ردی بلند کر، دیت کو جیهان وه‌کی هیکه‌کی سپی یه و شوبشا په‌نجه‌ری به‌ستیی یا گرتی، زقستانا وه‌لاتی وی هاته بییری، ب تایه‌ت ده‌ما هیرشین دوژمنی ب سه‌ردا دگرت و ب هزاران زارو و پیر ژ سه‌رما و برسایین دمرن، ژ بلی ئه‌وین ب ئاگری بومبا ده‌اتنه ته‌لافتن، ل سه‌ر ملی خوه زقزی، ئه‌و له‌شی رويس دیت، کول ناف هزاره‌ها ژی گرتی، وی میتزا تژی خوارن و فه‌خوارن، ژ ههمی ره‌نگا چاقی خوه ل ژووری گیترا، ئه‌وا تژی که‌فال و دیاری و قیدیو و ته‌له‌زیون و کاسیت.

ههر یارا وی یا گازی دکه‌تی و قه‌بی وی دخوازیت.

سه‌ری خوه بلند کره وی که‌فالی ل هنداف سه‌ری، ئه‌وی ل گوندی ل گه‌ل بابی خوه گرتی، ده‌ما برنو یا خوه بو وی کری یه دیاری، ده‌ما گه‌هشتی یه ریزین شورشی.

دیسان یارا وی له‌شی خوه نیشا دا و گوتی: «وهره نه‌ده‌می هزارانه» ههر ل وی له‌شی (جادووی) هزری و وی به‌فرا به‌ژنه‌کی که‌تی و وی که‌فالی ل هنداف سه‌ری، وه‌سا بو خوه یا بوو، کو‌ئاگر ژ وی گوندی دکه‌فالی دا دچت، نه‌قیا جاره‌کا دی به‌ری خوه بده‌تی، ئه‌نیا بابی خوه ببینت، ل هیقی بو، کو ها.. ها تفه‌ک ژ لیقین بابی وی دی دهرکه‌فته ناف چاقین وی..

خهچ و مههه

میاو، میاوا پشیکتی به، یا ل رهخ و رویین تهختی دئیت و دچت، جار یا خوه د پیپکی تهختی دهسیت، و کوریا خوه دکه ته گویال، و جار یا فرت خوه دهافتیه سهر تهختی..

ههردوو درویسن، بین بهریکدا ددریژکرینه، مه مو دهستی خوه بی هافیتی یه پرچا خهجو، وهسا بی شداندی خوه دی بیژی سیابه نده بی ل هنداقا دهریا وانج، دهما کیفی قوچهک لیدای و د لاتن دا هافیتی، لی خوه بکیراتهکی فهگرت، ل هیقی یا خهجا رهبن، دا وهریسین هفت گوندا ب سهریک فهگرت. لی وهریس نهگه هشتنه بنی، خهجی ژی خوه ل سهری لاتن هافیت خوارن، ل سهر وی لهش هلاویستی، دا پیکفه شین بن وینه دوو تهلین سپینداران.

خهجو دهستی خو بی ژ برینا خوه فهگری و بی هافیتی یه برینا مه مو، لی هندی روندک ژ چافین رهش و بهلهک هاتنه خوارن وب سهر روی سیامه ندی رهبن دا بارین، ژ خه و رانه بی و نه گوت: «خهجو مال خرابی، تهچی یه، رهقا کیفی یا چوو» نه خهجو ژ خه و رابوو کو بیژت: « نهز خویشکا هفت برا مه و دوتماما دوازه پسمامه». لی دبی دهنگ بوون. پشیک ل سهر سینگی خهجو بی سپی و نازک هاتو چوو، ههر کوریا خوه دجوتی مه مکین خهجو بین رویس دهسین، پهنجین وی دگوشتی تهرو نازک دا چونه خوارن و خوه هافیتی سهر دلجی مه مو و دوو سی جار خوینا دلجی

مه مو دنالیست، هاته بیرا ل شهفه زفستانین پر بهفرو سهرما و زکی برسی ول بهر کوچکین نه مهردا، لی هندی خوینا مه مو یا تیژو دژوار بو، بو میاوا و بی و خوه دتهختی دا هافیتی خوارن و قهستا ژ دهرقه کر.

دهرگه بی ل تاقه، مالکا بی سهروبه، هیشتا دویکیل یا ژ پاتا دچیت، لی یا قه دمريت.

* * *

- کوشتن، دثیان بسوژن، چ گاورن، ما چ کرینه، ما وان بتنی هو کره؟ خوینداری یه؟!

- نه، نه، یا رهقاندی!

- سهر بهختی من بو مه کریته هف مروقه دناف مه دا هاتنه کوشتن.. هاتبونه سهر بهختی مه.

- مائهم چ بکن، نهو بین ئیکن، ما هم دشین خوه بکن خویندارین خه لکی؟!

* * *

- نهزیه نی، نهزیه نی... نهز

- بیژه کورو ته چی یه؟!

- نهزیه نی، نه دیاره

- نه دیاره؟ چهوا نه دیاره؟

- نهزیه نی، خوه توره نه که دبیزن..

- چ، چ دبیژن کورو؟

- یا خوه دایه رهقان...!

- دگهل وی خولی سهری ههژارا!!

- بهلی نه زیه نی، ما دی کیشه چن، قورتال نابن.

- دا نه ز بوهه وه بیژم، گه لی میرا، باب و باپیرین مه ژی که سی

هو نه کریه، دقیت تم نامیسا خوه بخوینا وان بشون.. نهدو

نه سمانا لیک بدهن، من دقیت نه بنه بویک و زاقا، هیشتا روژ

دهر نه که تی، هوبن بزقرن و خه نجه رین هه وه ژ خوینا وان دته رین،

دا که س چاف ل وان نه کت، قیجا نه فه یا ژ مه کیمه، تم مه ز ژ

بیانی یا بکن، ما که چه لهک دناث مه دا نینه!!

* * *

- خوه دا رهقان، رهقاند، قه نج کرن، گیانی وا خوهش، خه جو و

مه می، هه که ناقی وان خه جو و سیامه ند با، مه م و زین با، میژو

دا خوه زقرینت.

- ئیشاری رهقاند. نه، نه هیشتا نیثرو بوو، فلان که سی، (ههی

ته روژه نیثرو خوه دایه رهقان) کیشه بر، خودی دزانت، خودی

وان بهیلت، لی ما دی کیشه چن؟ دهستی زوردارا بی دریژه.

* * *

دوو بوون، دوو یین چی، چوار بوون.

- کورو چ چوار، چ چل بوون، نهف کولانه تژی کر بوون، هندی وان

ژی ل رهخ و رویتن گوندی بوون.

- من دگوت، کا کینه و چ دقین. وهکی گورگا قهستا ژوورا وان

کر، خوه دی بیژی هزارا یا نیشادای!

- که نگی ل ته بوونه میهقان هه چی؟

- شقییدی، من دزانی نه گه را وان، مالا من ژی میراته کرن،

- بوچی ته تم پی نه دحه ساندن،

- ما هوبن دا چ کن؟!

- دا قه شیرن.

- وللا چ فسادو به کروک نینن، دا تم ب قه شیرن!

- تم نه شیرین خوه بکن نه یارین زورداران.

- ما تم دی دئیک و دوو فوکرین، دا بچن ب قه شیرین، مانی

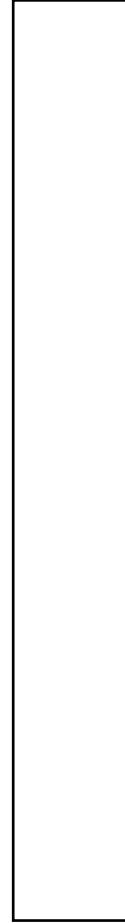
ههر مه چ میرانی پی چی نابت..

دی گه هه ئیک ب هیقی یا خودی..

- سوزیت نه ز گول و نیرگزا ل سهر گوری وان بچینم و نه هیلم

خوینا به کروکی بیسته دری و ل نیفا وان بیسته دهرگه ه.

تیبینی : هاته به لافکرن د روزناما (بزاف) دا سال ۱۹۹۰.

مىو...

یئین لپیک کوم بووین ل چه یخانئ و ههر هندهک یئ ل سهر
 تهخته کی په رکانئ دکهن، چه یخانه یا پره ژ مروقا .. حسو، دست
 هافیتته پهره کی و کیتشا، پشتی ئهوا بو وی هافیتتی نه قیای و
 گوت:
 - دئ وهره میرات، ئه و بیت، نه ... ، وللا نه گرت خوه دئ بیژی
 مه دارا مزگهفتی یا بری.
 یئ دی ب رهقی په رک کیتشا و ل ناڅ په رکین دی دا و گوت:
 - وللا مامو تو ههقی، ئه څه حهفت دوره ئه ز یئ ب نیزیکی
 چوکه ری دته رقم و نائیت ..
 یئ دی گوت: چ بو، ته چ هافیت؟!
 - سئ ماچه ..
 - یئ دی گوت: هابوته چوکه ری زر ..
 - دئ چ لئ که م،؟! یئ دی ل من به لایه؟ هابو ته حسو، کلی
 کوپه ..
 حسو، ب ههر دوو دستا خوه هافیتتی و کره قبری،
 - ئه وه، میتو ..
 ئه وی ب ره څه هه ما نا په قیت و گوت:
 - ته څه کر حهفت طایفا؟! و من چوکه ر هه یی!! ها بابو کی دکهت
 و کی د خوت؟! ..

حسوی گوت: مال میرات ، دئ بلا ئه ز ژ ی جاره کی بیم ما دئ
 دونیا خراب بیت؟! نئ ئه څه هزار دینار من ل هه وه دان ..
 ئه وی ب ره څه گوتی:
 - کا جگاره کی، وللا شقییدی هه تا به ری سپیدی مه یا کری و ئه ز
 یئ ب دهه دینارا بتنی فایده بویم، خوه هه که من ناڅ فروت با
 چیتر بی ..
 یئ دی گوت: دئ زوی به، به لاقه که دره ننگه ..
 حسوی گوت: کی دئ ئیتته سه روبنا؟!
 - ئه ز
 - وللا ئه ز ژ ..
 یئ دی گوت: ما ههر بیست، بیسته؟!
 حسوی گوت: ئه ری ما ژ خوه نه ئه م بچوبکین دئ ههر جاره کی
 ب ره ننگه کی که یئ؟!
 هوسا حسوی په رک به لاقه کرن و ههر ئیکی ب ره ننگه کی بلند
 کره پیش چافین خوه، دئ بیژی هه چیئ جوانتر بلند کهت بو وی
 .. یه ..
 ئیکی گوت و یئین دی دانه دو یف:
 - نه ه ..
 - حهفت، بو ته یه مامو ..

ٹیپک ژ وان ئەوین پەرکانی ناکەن کو هیشتا جھ ب دەست
 نەکهفتیه، دلنی وی بیئ دسوژیت گوت:
 دئ هلو برا وه دیاره یا بی سەرویهره؟! وهه ما هه ره ئەز دئ
 دەستی ته گرم...!!
 حەسوی زانی وی چ مراده، هەر وهکی د دلنی خودا دگوت:
 «وللا ئەو مراد ب دلنی ته ناکهفتیت» و گوت: نە خالو نە، کەس
 دەستی من ناگریت، بلا ئەو بخو بچیتته خەستی، ما فنی
 ناکهفتیت؟!
 کورئ وی هیشتا خوه دا پاش و گوت:
 - بەلنی باب نئ ئەم داچن، بەلنی یا کەتیه بەر دیواری هه و
 نەشیت بلوکوتیت..
 حەسوی ئەنیا خوه لئ کره گری و لئ خودی:
 - دئ هه ره هه ی بیئ مەژی ما قاتی خودان خیرهک ل وارا هه یه!!
 دئ هه ره هه که ئەز دئ ته و وی ههردووکا کوژم، ئەز ب خویئ
 خوساره تم..
 ٹیپک ژ وان گوت: مال کەمباخ، ئەقه تو چەند بیئ دل رهقی؟!
 حەسو وهسا پەرکی خوکیشا ژ کەریا دا هه تا لیفا وی دریای و
 گوت:
 - کوپو ئیشهللا دئ مرت ب کوپر قه دا ئەز بو خوه ته نام..
 85

- هه یی میرات دیسا بتل..
 - بو نه هنی یه.
 حەسوی پەرک بە لاقه کرن و گوت:
 - ئەقه سەر چوو بنی مایی، هه ما مالی مه ژئ زقری با باش بی.
 دوو پەرکین دویماهی بیئ گوت:
 - برا ئەقه نە کەس تیک هل نە کەت..
 هەر وهسا دەرکەت- نەه- حەفت یان کیمتر. وهسا دوی دەمی
 دا کورئ حەسول بەر دەرگه هه چاقئ خول ناف چە یخانی گبیرا
 هه تا چاقئ وی ب بابی وی کە تی و هاته ل هنداف سەری، گوت:
 باب.. باب..
 - حەسو بلەز ل خوه زقری و جارەکا دی بەرئ وی مال پەرکین ل
 بەر چاقین وی، وهکی خودیکئ خوه تیدا ددیت و گوت:
 - ها کورو ته چی یه؟ توچ دکهیی ل قییری؟ ما من نه گوتیه ته
 چ جارا ب قییری نە کە فنی؟!
 کورک دوو سئ پی یه کا چو پاش و گوت:
 - باب، دادئ گه لهک یا نە ساخه و..
 نە هیلا پتر بیژیت..
 - نە ساخه، نە ساخه، وی چی یه دیسا؟ ئەقه نە مر و ژ من قه نە بوو
 هه یی هه وار!!
 84

کور ب واسه رودلاڤه زڅړی ..

حهسو هند یی مژویله و دامایی یه ، ژ بهر خوساره تی ، جیرانی وی ل هنداث سه ری راوه ستیا و ب دهنگه کی نرم گوت:

- ههسو، ههسو ..

حهسول سه ر ملی خوه زڅړی و گوت:

- ها ، جیران ، نهغه توی؟! دئ و هره تویی کیمی ، توژی هنده شیره تا بکه ..

جیرانی دهستی خودانا سه ر ملی و گوت:

- نه ، کورپی من نه ز چ شیره تا ل ته ناکه م ، مانی توژی کیمی منی ، به لی بوته میهغان یین هاتین ..

حهسو بکه نی یه کا کریت گوت:

- میهغانین چ؟! ما نه ز نزانم وی تویی هنارتی ..

جیرانی خو پتر نزمانده بهر گوهی وی و گوت:

- هلو برا بچوبکین ته یین ل بهر مرنی ..

حهسویی مژویله ب په رکافه و گوت:

- دئ خودی گوھ ل ته بیت .. به لی وه نینه ، وی مالا من کاقل کر ، خوه روژا من ئینایی و هه تا نهو من چ خوه شی دگه لدا نه دیتینه ..

جیران ب دهنگه کی بلند لی خوه ری ، هندی ل چایخانئ هه می

لی زڅړین و گوت:

- دئ هلو ، ما نه ز دئ ل هنداث سه ری ته بم؟! نهغه تو چه ند یی بی مه عربفه تی؟!

حهسو بدهنگه کی نرم ، کو دا وان چاڤا ژ خوه بدهت پاش گوت:

- برا نه ز نائیم ، هه که تو هندی خیرخوازی هه ره بیه خهستی و کا ته چه ند دڅیت نه ز دئ ده مه ته ، نه ز دزانم ئیشا وی .. نه یا نه ساخه .

جیرانی نه شیا خوه و ته په ک ل سه ری وی دا و گوتی:

- خولی سه ر ما تو چه ند یی سه ر رهق و بی وژدانی؟! نی یا مری ، ما تو نایی دا ب فه شیرن؟!

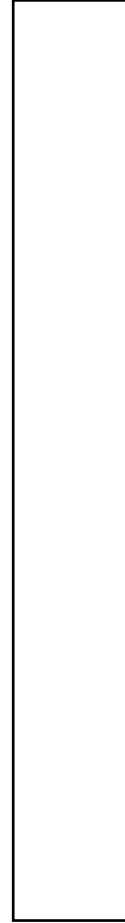
حهسو ، سوربوو و زه ربو ، تف ما دگه ورپی را ، باوه رنه کر ، یان نه دڅیا باوه ربکه ت و نه دڅیا بمرت ، بودم دماوی و گه له ک د دلی خوه دا ناخفت ، به لی چ ب سه ر نه که ت ژ بلی :

- مر .. مر .. مر .. م .. م .. م .. م .. م .. م .. م .. م .. م .. راست ...؟!

دهستی خوه یی پر په رک دانا و گوت:

- نه ز دبیژم نه ز میو ..

هانه به لافکرن د گوفارا به بیان دا ژماره (۱۶۳) ۱۹۹۰.

ئيشى چن

هاقينا ۱۹۹۲ - سيميل

روژ یا ل هنداف سهری راوهستیای، رک و رک ههفرکی یی دگهل وی بهژنا بلند و نازک دکهت، خوه یا ب نهی و ناف چاثر ب سهر سینگى دا دهیته خوار، بهر سینگین خوه یین فهکرین وداینه باى، لی هندى دونیا گهرمه، نیفا ههردوو مه مکین وی یا بویه جوکا خوهی وب سهر لهشى نازک دا د چته خوارى.. گوینی یهکی نیف نیفه ب دویف خوهفه دکیشیت، جار ژى وهکی همیا وی بهژنا بلند دچه مینته گولیه کا گهفی و دهافیتته دبنی گوینی دا، ژتپهل بهری خوه ددهته روژى، دقیا بیژتی ماتوژى نه یارا مهی..!؟

کورى چار سالی یی بدویفه، سهروچاف یین لی تهحره گرتی بووین، مهتارکی ئافى یی ددهستادا، ههر دوو سى گافهکا دهست د هافیتت وی مهتارکی ددهته سهر دهفی خوه، وهنهک ئافى ژى فهدخوت، بزهندکا خوه لیقین خوه زوها دکهت، ههر بوى زهنگى نه نیا خوه ژ خوهی دمالیت و نز نزا وی یه، گازندا دکهت ژ برسا و ماندیونى..

* * *

وهک بینه رهکی شانوی یی «دسوپهرا» خوه دا روینشتی یه و بهری خوه ددهت وان ژن و میرا، نهوین وهک رهقین کولیا بهرداینه بدویف دهراسى فه، .. خوشیه کى ژى دبینت، ههر بیتهنه کى تبلا خوه یا بهرانى ل بنکى جگارى ددهت، دا خولى ژى بکه قیت و بدهستى دی بزلکى شخاتى، قهلیا سپیدى خوارى ژ بهر ددانین خوه دئینته دهری، بایه کى گهلهک هین و تهزی یی ژ وی کونا ل بهر سینگى وی دئیت، و دهنگى (محمد عارف) یی دچیته بهر

نهسمانا ویی دبیت: (غهزال، غهزال)..

خودانا بهژنى بیى كوههست بکهت، كهته بهرامبهر (سوپهري) و چافى وی فى كهت، نهو دیمى بهفرین، نهو سینگى بارا پتر ژ ژ گهرما دهرفه، چاف لی تارى کرن و ما مهندههوش، زلكى شخاتى ما ددهقیدا و راست دا خوه دا را بیت، سهرى وی ببانئ سوپهري كهت، ههست كر كویى دسوپهري دا، دهرگهه فهكر دا خوه نيزيك بکهت، لی گهرما روژى ل وی سهرى نیف رویت دا و ههر وهکی بزوتهک ئاگرى فى كهتى، جار هكا دی بلهز خوه بهردا نافا سوپهري دا، لی هندى هات چاقین وی ژى فهنه بوون.

تبلا خوه دانا سهر دگما دهرگهه سوپهري، بی چیرینا وی، جاما وی هاته خوارى.. هیدیکا گازى كرى و ب دوو سى دهنگا، لی پشتا خوه ددایى.. نهچار بو گازى كورکی كر و گوتى:

- وهره مامو دونیا گهرمه، نوکه تویى برسی و تیهنی، كورك بهزی نكفه و سهرى خوه بدهرگهه فهنا.. دهرگهه فهكر، لی دهیکا وی ملی وی گرت و نه هیلا سیار بیت، نهوی ملی دی گرت .. لی هندى بایه کى خوهش ژ ناف سوپهري دهات نهو خوهها بسینگى فه دهاته خوار زوها بوو، دهستین وی سست بون و كورك بهردا..

چاقین وی بوی سینگى رويس كهتن و ژى فهنه بوون، ههتا بههردوو دهستا بهرسینگین خو گرتین، ل كورى خوه خوهرى دابیتته دهري، لی نه هیلا و گوتى:

- بهیتله دا هندهك خوارنى ب دهمن، نی ههوه نهف بچوبکه ژ برسا كوشتن، ههمى دئى ئیشهوی بن ل بهر فى ههتافى..

دوو سڼ پيهه کا چو پاش و چاڅي وئ مالناڅ سوپهرئ.

کور دانا برهخ خوهڅه و دهست هاقيتته بالولکه کا کاغه زئ فه کر،
تڙي ناڅ دونانا «که باب» کرن و کرنه د دهستی کورکی دا و گوتئ:

- ودره بخوه، تیرا ته زئ هه يه ..
ب سهرئ ليڅا گوتئ:

- سوپاس من نه قيت، تڙي گهوريا وئ تف بوو، گليزان ب سهر
له شيدا هاتن خوار ..

کورکی بهر دوو دهستا هاقيتته دهڅي خوه و گوت:

- دادئ ودره بخوه.

چاڅين دايکئ زل مان، تفا خوه داعويرا و گوت:

- نه دايئ هه ما تو بخوه نه زئا تيرم ..

- نه څه کورئ ته يه ..؟! (دهستی خوه ب سهری دا ئينا).

- به لئ ..

- مروڅ باوهر ناکهت کو ته يا شوی کری
... (بهرئ خوه زئ گوهاست)

- زه لامئ ته چ شول دکهت ..؟!
بتي بهرئ خوه بده تي ..

- يئ بهرزه يه ژ نه نفالا رهش ودره.

- ها .. خودئ هه قئ وى بهرزه نه کهت .. خودئ زئ رازی بت.

ههر وهکی تيرهک ل دلي دای، ل سهر ملئ خوه زڅري و نه نيا خوه
لئ کره گري و تڙي دهڅي خوه تف کر، لئ جاره کا دی داعويرا و گوت:

- زه لامئ من نه مريه ... ههر دئ زڅريت ..

جاره کا دی بهرئ خوه زئ گوهاست.

- خودئ گوھ ل دهنگئ ته بيت، ما نه ز حه زناکه م، لئ وه نينه، هه ما
پرسیارا حالئ خوه بکه کهس ژ دهستی څي کافري قورتال نابيت ..

- حالئ مه گه له ک يئ باشه، ما چ ژ مه کيمه، هه ما نه م تير د
ئاڅين يئ ترس، بهسه، مه چ مالئ دنيا يئ نه قيت ..

- کچئ خوه بي ناقل نه که، هيشتا تويا بچوبکی، ئاڅفن چ
ناده ته ته بو خوه ل شويه کی بگهره، دا ئيک ته و کورئ ته
خودان بکهت، ههر مرنه، ماکی دخه ما کئ دايه؟!!

- نه ز زئ وهکی څان هه ميا، کهس ژ برس نه مريه!

- کچئ ودره شوی ب من بکه، نه ز دئ وى سينگی هه مبي که مه
زير، و دئ ته که مه دقه سره کا بيلاڅه .. دا تو وهک مروڅا بڙي،
ما نه څ شوله ب سهر ته څه يه ..

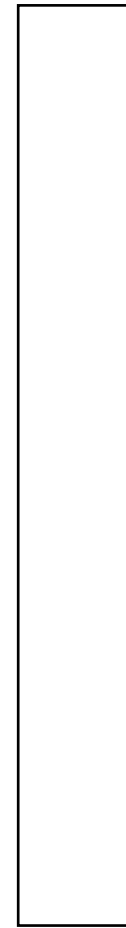
سهرئ خوه کره دناڅ سوپهرئ دا و دهست هاقيتته کورئ خوه
ئينا دهر و گوت:

- هه که يئ وهکی ته من بکه نه مروڅ، من نه و مروڅايه تي
نه قيت ..

جاره کا دی هه څرکيا روژئ کرن و بهره ف کوما مروڅان چوون، نه و
وهکی که ره کی په زی که تينه شوين پريژئ و بدويڅ ده راسته څه ..

دڅيا ل سهر ملئ خوه بزڅريت، وهکی کورئ وئ ل سهر ملئ خوه
زڅري، ل دويڅ وى دهنگئ گازی دکري، لئ پشتی چه نده کئ
دويرکه تين کورکی گوت:

- دايئ نه ترسه، من بوته هندهک نان و که باب يئ څه شارتين.

دهرگه هتي هيشيا

ل بهر وی دهرگه هی بوویه مهزار، هندهک روژی دوو سی جار
تهواف دکهن، هندهک ژ دویر قه ماچ دکهن و ل هندهکا مراده سلاڅ
بکهن.. لی سلاڅ، ماچکرن، تهوافی.. چهند پیتقی بین هین،
دثیت پهیدا بن دا تهوفا ته بجه بیت... لی بی ئولی د هه می
رهوشتادا یا پهیدا بووی...

ل بهر دهرگه هی هیقی یا .. کوم کومین ژن و زهلاما بین
روینشستی نه، ل هیقی سلاڅی، ماچکرنی، تهوافی... هه می
ددامینه، بییری یا وی روژی دکهن کو پیتقی قی دهرگه می بووین..
لی هندهک نه دپه شیمانن، چونکی وان بو هیقی یه کا مهزتر یا
خوه کریه قوربان، لی قه دا ب دهست تهنگی بی بکه څت..
چاقین زل، ل دهرگه هی نه، چهند جار هکی ټیک دچته ژور بان
دهرکه څیت..

چه قچه قه تزیین وان زهلامانن نهوین لیک کوم بووین، وهکی
بهریکانی، دی بیژی هه چی بی بهریکی تزیین خوه هژمارتن نهو
دی چته ژور.. لی وهکی تیپه کا هونه ری هه می پیکه دراوهستن،
دهما ټیکی نه فندی ژ ژور دثیته دهر، لی پشتی بی هیقی دهن،
جاره کا دی ههر ټیک وهک خوه دهست ب هژماری دکته..

هندهک ژ وان وهک بینه رین فیلمه کی سهیر بی ته ماشه ی وان
سوپهر و نوزمو بیلا دکهن، نهوین راناوهستن، هه ما دثین سلاڅه کی

ل دهرگه هی دکهن و تژی سندوقا ترومیلا خوه تشت دکهن.. هه ما
نا بیژن «سپیدا وه باش، گه لی دهیابین شهیدا..».

جاره کا دی، چه قچه قه تزیا وپت پتا ژنکا، وهک ناشی ئاڅ ل
سهر گرتی بی دهنگ بوو ژ بهر که نیا دهرگه هقانی.. دهستی خوه
دانا ل سهر ملی میقانی خوه پشتی چایهک ل ژورور قه دایی و
گوتی:

- سهیدایی من، نه قه چ زه حمهت بوو، ته بو خوه چیکری هه ما دا
ته له فونه کی که ی، نه ز دا بو ته هنیرم، نه ز ناماده مه بو هه وه،
هوین چ داخاز دکهن..

چاقین وان ژن و زهلاما زیق بوون، هندهک ژ وان نه قه دهه روژه
ل ویری میقان و نه شین بچن ژورور، و نه شین بزقرن مالین خوه ژ
بهر داخوازا بچویکین خوه ژ برسا.. جار هکا دی دهست ب گازنده و
پت پتا خوه کرنه قه، وهکی بهری.

دهرسوکا خوه ژ نیقا سهری خوه ئینا ناڅ چاڅا و جار هکا دی ل
سهر سهری خوه دروست کر و گوت:

- تو دبینی دایی..!! ته دگوته من بهس پت پتی بکه، نه ق
تشته بین بومه ئینان..

یا دی نه هیلا نهو ئاخفتنا خوه ب دو ماهی بینت..

- نه ههری، وللا هندی نه د هوسابن، نه چ جار نا بن دهولهت!!

ئەو ژنكا ب رەخ قە، لىنقا خوە لى شور كر و گوت:

- هەهووو، خوەلى ب سەرى وان، ما ئەم بوان دى بنە دەولەت..؟
 هەكە ب يىن وەكى وان با ئەقە هەمى نەدبوو، ئەم يى نانى
 شەهيدىن خوە دخوەن، ئەو چ پاتە خوەرن..
 خودانا بچويكى چچكى خوە ژ دەقى بچويكى خوە ئينا دەرو
 كرە دپاخلا خوەدا و خوە بەرخوەش كر و گوت:

- ئەقە سەرى سالەكى يە، هيتشتا ئەف بچويكە دزكى من دابوو،
 بابى وى شەهيد بوويه، هەما ژ رەوشتين دنيايى باب و برايتن
 وى، بەهايى عانەيەكى تشت بو عەيالى وى نە ئينايە، و
 كوردينيا مە ژى ئەقەيە، هوين دبين، هەچى يى پتر درەوا
 بكەت كوردترە.

ئاخينەك كوبر و دژوار ژ وى پيرەژنا ب رەخ قە هات و گوت: -
 - هى، هى، كچا من، يى تە ئيكە، يىن من بيست و ئيكن،
 يىن من ميرهو دوو كور و سى پسمام و...، ويا ژ هەمى يى
 نەخوش تر، ئەوين كورين من كوشتين، ئەقە دوو سى جارال پيش
 چاڤين من تشت ل قيرى ستاندىن و ئەز ئەقە دەه جارال هاتم، هەر
 وەكى نە هاتيم شەهيدى چ، كوردينيا چ وللا هەچى يى شەهيدەك
 هەى، هەر وەكى دەيكا وى بەرهاڤيتى..

ئەوال هنداف سەرى، خوە نزم كرو گوبنى يى خوە ئەوى بو

ئەرزاقى ئيناي دانا ئاخى و روبنشته سەر و گوت:

- نە خير، دەيكا من، قەت وە نينه، و چ جارال وە نە بيژە، خوينال
 شەهيدا قەت بەرزە نابيت، چونكى يا خوە قوربانى قى وەلاتى
 كرى، نە بو مستەكا ئەرزاقى يە...
 قەب، قەبا، قەبەبكا وى، ئەو گلى و گازندە برين، ديسا وەك
 ئەكتەرەكى شانويى، هەميا پيڤكفە بەرى خوە داين، هەر ئيكي د
 دلئى خوە دا دەه تشت گوتن، لى وى بتنى گوت:

- مەرەبا سەيدا،.. (تژى دەقى كەنى يە) .
 هيتشتا سەيدايى مژويلە ميڤقانى خوەقە.. لى دەما سەيداي ئەو
 بەژن و بالا خەملاندى ديتى، ميڤقان هيتلا، هەر وەكى بچويكەكى
 زەقزەقەيەك ديتى، دا بەريكا خوە وەلدانە ژوور... جارەكا دى،
 هەر وەكى رويڤيەكى بكەنە دكولكى مريشكا دا بى پت پتو گازندا
 وا، پست پستەك هات!
 - ئەقە نەئەوه...؟!
 - بەلى وللا ژ وى پيڤقە نينه...!!
 - ما وى هندە شەهيد هەنە...؟!
 - كچى شەهيدى چ، حالى چ، هەما ئەو نە رەقى بين چەلى و
 بلەهى و دەما عەسكەر هاتى ئەو ب ميڤقە بەريكا وان د
 رەقسين و چەند مال و حالى قى دھوكى وان برو فروت و ئەو

نـا اَـهـرـوـک

- 4 چەند دیمەن ژ شانووا مروث خوۆران
- 50 توخیبی مرنئ
- 54 دادگەهکرنا سنیلەکی
- 60 ئاستەنگ و یاری بەرئ
- 66 نامەیهک بو هەقالئ خەباتکەر
- 70 دەنگ و باسین روزانە
- 74 خەج و مەم
- 80 میو
- 88 ئیشی چن
- 94 دەرگەهی هیفیا

نەوژ مە کوردترن..

- وەعدە بیت..، ئەز بیژمئ، کا تە چ شەهید هەنە، هەتا توفی ئەرزاقی و تشتا وەردگری.. هیشتا دەقی وئ نەکەتیه سەرئیک ، سەیدا و دوو سی خزمەتچی یین خوە تژی سەرملە تشت کرن و خودانا بەژنئ یال بەراهیکا وان ، وەکی قازا خوە باددەت و دەقی وئ ناکەفتە سەرئیک ژ کەنیئ و ئاخفتین کەشەفریت، و بەرەف ترومیلا سەیدای چوون و سەیدای گوته شوفیرئ خوە:
- کورو فان تشتا بگەهینە و زویکا بزقرە..
- خودانا گازندال بەر پەنجەرا ترومیلا راوەستیا و گوتهئ:
- ئەرئ تو بو من نا بیژی، ما تە هەندەک شەهید هەنە، توفی ئەرزاقی و تشتا دستینی؟!
- بکەنیهکا کریت و بلند گوته:
- هەرئ ما تو نزانئ.. (کەرئ) من یئ شەهید بوئ...!

توخيبي مرنى

هژمارا سپاردنئى : ٤١٠